

Les Caixes-niu

OBJECTIUS. - Aquestes caixes tenen dos objectius: El primer és facilitar un lloc adient per a criar els ocells (principalment insectívors) i el segon és el treure'n totes les dades que poguem amb el màxim rigor científic, amoïnant-los el menys possible.

Després de recollir, netejar i pintar les caixes de l'any passat les hem tornat a penjar juntament amb les caixes noves d'aquest any.

A la construcció i col.locació d'una part de les caixes han col.laborat 10 escoles de la comarca d'Osona amb tot allò que significa quant a fomentar en la quitxalla l'amor i el respecte pels ocells. Això ha estat una iniciativa molt bona de la Direcció General del Medi Rural, que ens ha facilitat les caixes i la idea.

Al moment d'escriure aquestes ratlles tenim més de 500 caixes-niu col.locades als arbres i ens en falta col.locar un centenar, aproximadament.

FUNCIONAMENT. - Totes les caixes tenen un no. imprès i una fitxa on hi figura a dal-el no. de caixa, el lloc on és posada, la situació, l'arbre, l'alçada de terra, la manera de ser penjada, les inicials de qui la penjada i la data. Abaix i al darrera hi ha un quadriculat on per files s'anota la data i l'hora de cada observació, les inicials de qui la fa, el material que hi ha en el niu de manera simplificada (s'hi ha nolsa, 1, s'hi ha fanals, 2, etc.), l'espècie d'ocell, (si es dona el cas) i el no. d'ous i polls de manera simplificada. Després també hi ha un espai destinat a anotar les observacions que no tenen columna particular. Al final hi ha una columna per anotar els nos. de les anelles que posem als polls.

Tenim dues menes de fitxes: unes de blanques per les caixes simples i unes de verdes per les caixes de 4 habitacles.

GRUP D'ANELLAMENT

CAIXES DE 4 HABITACLES. - Ja l'any passat en vàrem posar 28 (vegeu *ESPIGA* no.46) i els resultats de la nidificació els vàrem publicar al no. 48 d'aquesta mateixa revista.

Aquest any n'hem construït 81 de noves que amb les de l'any passat totalitzen més d'un centenar de caixes de 4 habitacles; aquestes caixes ens permetran fer un estudi més complet que el de l'any passat i poder-los comparar.

Basicament s'intenta estudiar l'orientació geogràfica preferida pels ocells i la tolerància de veïns en la nidificació, apart dels estudis generals dels ocells nidificants en caixes-niu.

Aquestes caixes són un model nou amb una serie d'avantatges respecte les de l'any passat:

- La quantitat ja n'és una ja que amb 81 totes iguals, ja es pot fer un estudi maco.

- Tenen una nansa de filferro galvanitzat collada als laterals de la caixa. Les de l'any passat tenien nansa de corretja més propensa a trencar-se.

- Són més baixes, compactes i lleugeres. Les de l'any passat les vàrem fer més altes perquè si no haguessin anat bé, haguessim tret tots els compartiments del mig i engrandint un forat haguessin pogut servir per a rapinyaires.

- L'espai que hi ha entre la teulada i el sostre dels habitacles és suficientment gran perquè hi quepiga un niu de pit-roig o algun altre d'aquests ocells que fan el niu en llocs semioberts.

Caixa n.º 28 Inic. ^{LLV} JA1 Lloc terra la casa d'en Jaume Mas
Situació alba banda de la casa de la caixa 27
Arbre Roure Alçada 5m Penjada amb Pal 29-3-1984

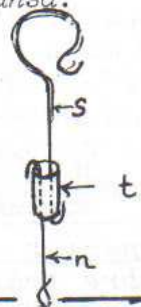
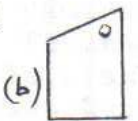
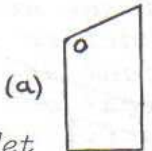
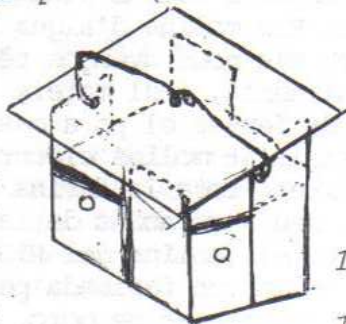
CODI D'IDENTIFICACIÓ
Material: alba: Picea com. - Melis 1, Faus 2, Plomax 3, Pal 4, Capadax 5, Niu de D.
Ous: Faus 1, Capax 2, Yella 3, Corant 4, Corant 5.
Polls: Nansa 1, Capax 2, Sarcia plomax 3, A punt de marxar 4, Enxapa 5.

Inic.	data	hora	M. els	Esp.	OUS N.º	POLLS N.º	observacions	anelles
JBC JA1	28-4-84	16	140				+ 2 dies de nansa i pol arides	
JBC JA1	29-5-84	15	140	PC	V			
KLV JA1	30-5-84	13	140	PC		9 23	estran ocells de l'altre lloc	
JBC JA1	2-6-84	9	140	PC		9 3	Audubon →	
JBC JA1	6-7-84	14	140				niu vell	PC IN. 500.521
JBC JA1	21-7-84	8	140				niu vell	

MANERA DE CONSTRUIR LES CAIXES NOVES DE 4 HABITACLES. - Per cada caixa hem emprat el següent material:

1	peça	contraplacat anti-humitat de 33cmx33cmx1,2 cm (teulada)
2	"	" " " 25 x25 x1,2 (terra i sostre)
1	"	fusta de pi 25 x17,4 x1,8 (envà central)
2	"	" " 11,6x17,4 x1,8 (envans centrals perpendiculars a l'anterior)
4	"	" " 13,5x18 x1,8 (portes, amb un forat central de 3cmØ i de centre a 4cm. de dalt)
1	"	" " 13,5x30 x1,8 (darrera)
1	"	" " 13,5x24 x1,8 (davant)
1	"	" " 13,5 { x30 x1,8 (un lateral) (a)
1	"	" " { x26,75x1,8 (amb un foradet al capdemunt per collar-hi la nansa.
1	"	" " { x27,25x1,8 (l'altre lateral) (b)
1	"	" " { x24 x1,8 (nansa) (n)
1	troç	de filferro galvanitzat de 3mmØ (soport a l'arbre) (s)
1	"	de 75cm de filferro galvanitzat de 5mmØ
1	"	de tub de ferro de 1,5 cmØ per poder girar la caixa amb dues osques que mantenen l'orientació geogràfica. (t)
4	troços	de 10 cms. de corretja de persiana (tanques)
8	"	de 5cm. " (frontises)
4	cargols	de cap de ceba d'aprox. 2 cm de llarg (tanques)

Per montar-les va molt bé començar per clavar el terra i el sostre amb els envans centrals; després clavar els 2 laterals i la teulada, a continuació posar la nansa, després clavar el davant i el darrera i, finalment, posar la porta clavant les frontises i la tanca.

Observacions: Com que una part de l'estudi està destinat a veure l'orientació geogràfica preferent hem cuidat que els 4 habitacles (N, O, S, E) fossin iguals en tots els aspectes:

- Tots els habitacles tenen les mateixes dimensions, amb la mateixa porta i el mateix forat situat al mateix lloc.
- Totes les corretjes que fan de frontisa són del mateix color (per cada caixa).
- El mateix per les corretjes que fan de tanca.
- Com que la teulada és inclinada, podria ser que això influís en l'elecció de l'habitacle. Per evitar això, els hem orientat alternativament segons el no. de caixa: així als múltiples de 4 la cara N és un lateral, als múltiples de 4+1 és el davant, als múltiples de 4+2 és l'altre lateral i als múltiples de 4+3 la cara N és al darrera.

La fabricació de les caixes ha estat per blocs relativament grossos de unitats iguals propenses a fer estudis comparatius, amb diferent mida de forat, dife-

rents dimensions de l'habitacle, diferent gruix de fusta, diferent nansa, (teulada foradada o no) etc.

RECOMANACIONS.- Animem a tothom qui vulgui fer un estudi paral·lel i seria interessant comparar resultats. Nosaltres l'ajudarem en el que poguessim. Un cop acabada la temporada de cria ferem un estudi amb totes les dades que tinguem i el publicarem en aquesta mateixa revista.

Es aconsellable que la nansa de filferro que aguanta la caixa vagi collada als laterals en lloc de la teulada ja que apart de que s'estalvia de foradar-la i es suprimeix un possible degoter, d'aquesta manera no hi ha perill que la teulada es quedi penjada dalt de l'arbre i el niu caigui daltabaix.

També és aconsellable que el filferro galvanitzat que aguanta la nansa i que es penja als arbres sigui com a mínim de 4 mm. Ø, si és més prim hi ha el perill que es desdoblí amb el vent i caigui la caixa.

Agraïrem qualsevol informació i observació sobre les caixes-niu i els ocells en general. També volem expressar el nostre agraïment a totes les persones que ens han ajudat i recolzat física i moralment i d'una manera especial a la Direcció General del Medi Rural.